

חדשות 069/10 מעולם התקשורת

עמדה: עוד ועדה ב- Virtual Reality

מאת: אבי וייס

לאחר כשלון "ועדת גרונאו", מגיעה תורה של "ועדת חייק", שהולכת בדיוק אותו מסלול של חיפוש מודלים רגולטורים מאירופה, כדי לתקוע את עתיד הרגולציה במדינת ישראל. חומר למחשבה מי מרוויח מכך.

הקמת [ועדת חייק](#) (המכונה בפי משרד התקשורת "ועדת התעריפים") שהוקמה ע"י ידי שר האוצר ד"ר יובל שטייניץ ושר התקשורת משה כחלון בעקב חג הפסח, תיכשל במשימותיה, בדיוק כמו קודמותיה. ואני מתעלם כרגע מכל [המהלכים הכושלים](#) שקדמו להקמתה (מהלך שנמשך כמעט שנה), ופסילת חלק מהמועמדים היותר רציניים שהיו אמורים להיות חברים בוועדה, ושפסילתם תסייע, ללא ספק, לכישלונה, עוד בטרם החלה לעבוד. ועדה חדשה זו תצטרף לכמות נכבדה של ועדות וארגונים שבדקו [ובדקים](#) את המצב הרגולטורי של שוק התקשורת בישראל. מלבד [בזבז](#) נייר וכספי ציבור, לא תרמו מאומה ליצירת "אופק רגולטורי" של ממש בשוק התקשורת הישראלית, בשונה מהנעשה בעולם הרחב.

הכיצד אני יודע לנבא זאת בפסקנות כה נחרצת כבר היום? התשובה די ברורה: מהגדרת המטרות (שפורסמו [כאן](#)) ומהרכב חבריה. לספקנים שבין קוראינו, אציין שחזיתי את כשלון ועדות קרול וועדת גרונאו, מייד לאחר שהן הוקמו, בדיוק מאותן סיבות. ההיסטוריה הרגולטורית של ישראל בעולם התקשורת מראה שקרה בדיוק מה שחזיתי לגבי ועדות אלו, לא פחות ולא יותר.

המשימה המרכזית שהוגדרה ל"ועדת חייק" היא יצירת "שוק סיטונאי" בתחום הקווי, במשבצת של החברות בזק והוט. על ה-[Virtual Reality](#) הזה כתבתי כבר מספיק, למשל [כאן](#). מומלץ לקריאה חוזרת למי שפספס. זה בדיוק אותו ד"ר אסף כהן (סמנכ"ל לכלכלה ותקציבים במשרד התקשורת) שהוביל את ועדת גרונאו לקבל את נושא ה- Unbundling במוקד המלצות והחלטות של ועדת זו (במקום לעסוק בכשלים של עולם הסלולר), שעת מוביל את הרעיון המופרך לא פחות של "שוק סיטונאי", העומד במרכז העשייה של "ועדת חייק" בה הוא חבר (שוב). "התורה" של ד"ר אסף כהן אינה סוד. הוא מדבר, מרצה ומפרסם אותה בכל מקום, למשל [כאן](#) ו[כאן](#), והוא מאמין בה בכל ליבו. זו בהחלט זכותו לחשוב כך. אפשר לקבל אותה או לאו. מדובר בנושא מקצועי מאוד מעניין ומרתק שאפשר להתווכח עליו "מכאן ועד הודעה חדשה". אולם, השאלה הגדולה כאן היא: למה ראשי משרד התקשורת, קדנציה אחרי קדנציה, נותנים לו (לד"ר אסף כהן) להוביל את הוועדות לענייני "אופק רגולטורי" בישראל, ונכשלים פעם אחרי פעם במשימה זו, במקום לתת משימה זו לאנשי מקצוע אחרים במשרד, או מחוצה לו.

אנו כמובן שאלנו את משרד התקשורת: "מדוע ד"ר אסף כהן שוב מכב בוועדת חייק ("ועדת התעריפים") לאחר שהוביל את הוועדה הקודמת - ועדת גרונאו לכישלון מהדהד בהמלצותיה (שאומצו ואושרו ע"י שר התקשורת הקודם ונשארו במגרות או בסל האשפה)? מדוע לא נקבע נציג אחר ממשרד התקשורת לוועדת חייק (או נציג מחוץ למשרד דהיום, למשל מנכ"ל לשעבר של המשרד)?" אנו עדיין ממתנים לקבל תשובה ברורה לשאלה נוקבת זו.

לא מדובר כאן "בחוכמה לאחר מעשה". כותב שורות אלו ועוד כמה מומחים (כמו מנכ"ל משרד התקשורת הקודמים), התריעו בכל פורום אפשרי ובכתב, על הסכנות שבמהלכים אלו, בזמן אמת. כיום, 013 נטוויז'ן נאחזת בדיוק ברעיון המופרך הזה שטרם נולד, כדי לנסות

ולמנוע כניסת הוט לתחום שירותי האינטרנט ע"י קבלת רישיון ISP. 013 נטוויז'ן [הגישה בג"ץ](#) נגד משרד התקשורת בטענה שקודם כל יש ליצור "שוק סיטונאי" ורק אחרי כן ניתן יהיה לתת להוט רישיון ISP. לטענת 013 נטוויז'ן, מתן היתר לסל שירותים [להוט] לפני כינון שוק סיטונאי הינו מפלה, אינו מאפשר תחרות בתחום התקשורת ומהווה סטייה ברורה ובלתי מנומקת מהמלצות הוועדה [ועדת גרונאו]. או בעברית פשוטה יותר: הוט לא תוכל לקבל רישיון ISP (כך לדברי 013 נטוויז'ן), בטווח הזמן הנראה לעין, ובכלל. היות ולהערכת רבים לא נזכה לראות בעשור הקרוב (או בכלל), "שוק סיטונאי" בישראל. במקום לבטל את הצורך ברישיון ISP כפי שניתחנו [כאן](#), ולפתור את כל הפלונטרים בשוק התקשורת הישראלי שיש בו "מגדל בבל" של רישיונות מיותרים ומופרכים, ממשיכים לעסוק בדיוק אותם רעיונות של Unbundling, כל פעם בתצורה אחרת, רעיונות שמסבכים את המצב הרגולטורי הגרוע ממילא, עוד הרבה יותר.

כך, רעיון בוסר לא בשל ומבוסס (השאוב למעשה מאירופה), של אדם אחד במשרד התקשורת, שאין לו כל בקיאות מיוחדת ויוצאת דופן בתחום זה דווקא, יצר תגובת שרשרת שמשפיעה על כל עולם הרגולציה של מדינת ישראל, ומשפיעה על מעגלים רחבים של קבלת החלטות רגולטוריות. כך, שרי האוצר והתקשורת "נפלו בפח" שנקרא Unbundling בתצורת "שוק סיטונאי", והקימו ועדה ציבורית נוספת שתבזבז לפחות חצי מיליון ₪ (אם לא יותר, מכספי משלם המיסים). זאת, כדי לכתוב ניירות ארוכים ומייגעים, שיגיעו במוקדם או במאוחר אל המגירה, או אל סל האשפה בו מצויות ההמלצות וההחלטות של כל הוועדות הקודמות, שלא קראו נכון את מפת הרגולציה של מדינת ישראל ולא כיכבו בהן האנשים הנכונים והמתאימים שיכולים לנתח את האופק הרגולטורי הנדרש למדינת ישראל. אין ספק, שהסטת תשומת הלב הרגולטורית מהנעשה בעולם הסלולר, בו "איש הישר בעיניו יעשה", אל כיוונים הזויים ומופרכים דוגמת "שוק סיטונאי", והתעסקות חוזרת ונשנית בבזק (וכעת גם בהוט), משרתת מטרות מאוד ברורות. תקנו אותי אם אני טועה. וכדאי לחזור למאמר זה בעוד כשנה, לראות באם צדקתי או טעיתי בתחזית זו.